

BOURACÍ PRÁCE

Předcházení pracovním úrazům a mimořádným událostem

Bourací práce patří ve stavebnictví mezi činnosti, které svým charakterem představují zvýšené nebezpečí ohrožení života a zdraví pracovníků, kteří je provádějí. Může však při nich dojít i k ohrožení okolí stavby (např. zřícením objektu) se značnými následky. Míra rizik je podmíněna způsobem, kterým se bourací práce provádějí, od relativně bezpečného bourání pomocí strojů až k ručnímu bourání, kdy mohou být pracovníci ohroženi obtížně předvídatelným chováním bourané konstrukce. Stabilitu a pevnost konstrukce v jednotlivých fázích bourání lze jen těžko předem odhadnout, přesto je toto riziko často podceňováno. Tato problematika se týká i zdánlivě nevýznamných, ale poměrně častých rekonstrukčních prací, mnohdy prováděných za plného provozu v modernizovaných objektech. Havárie vzniklé nesprávným postupem bouracích prací nejsou i v těchto případech nijak výjimečné.

Přípravné práce

- ✔ Bourací práce, při nichž jsou dotčeny nosné prvky stavební konstrukce, se smějí provádět pouze podle technologického postupu stanoveného v dokumentaci bouracích prací.
- ✔ Minimálně musí zhotovitel zajistit před započatím bouracích nebo rekonstrukčních prací provedení průzkumu stavu objektu z hlediska jeho statiky, použitých materiálů, technického vybavení, zajištění rozvodů a vedení, zjištění stavu dotčených sousedních staveb apod.
- ✔ Z výsledků průzkumu se musí udělat zápis, který uvede zjištěné skutečnosti.
- ✔ Na základě výsledků průzkumu a statického posouzení se zpracovává technologický postup prováděných prací, kde je uvedeno, jak bude zajištěna bezpečnost práce.
- ✔ Technologický postup musí obsahovat návaznost a souběh jednotlivých pracovních operací, pracovní postupy pro jednotlivé pracovní činnosti, způsob odstraňování materiálu, způsob svislé a vodorovné dopravy, skladování materiálu, zajištění staveniště a pracoviště, použití pomocných stavebních konstrukcí – lešení a podpěr, zajištění inženýrských sítí, použití prozatímních rozvodů energií, stanovení osobních ochranných pracovních prostředků.
- ✔ Technologické postupy používané při zacházení se stavebními materiály obsahujícími azbest musí být upraveny tak, aby se předcházelo uvolňování azbestového prachu do ovzduší.
- ✔ Při částečném bourání, rekonstrukci a modernizaci budov, které zůstávají v provozu nebo jsou obydlené, musejí být v technologických postupech uvedeny způsoby zajištění provozu a kontroly pracovišť z hlediska ochrany pracovníků a jiných osob.
- ✔ Zahájení bouracích prací se může uskutečnit jen na základě písemného příkazu odpovědného pracovníka zhotovitele a po vybavení pracoviště pomocnými konstrukcemi, materiálem a pomůckami určenými v technologickém postupu.
- ✔ Vstupy, výstupy, sestupy a vjezdy do prostoru bouraného objektu i do jednotlivých pracovišť musejí být zajištěny po celou dobu prací a viditelně označeny. Zajištěn musí být i prostor bouracích prací.

BEZPEČNOST PRÁCE JE VĚCÍ KAŽDÉHO ZAMĚSTNAVATELE A ZAMĚSTNANCE

BOURACÍ PRÁCE

Zásady při provádění bouracích a rekonstrukčních prací

- ✓ Před zahájením bouracích prací je nutné stanovit signál, kterým v naléhavém případě bezprostředního ohrožení dá osoba určená zhotovitelem k řízení bouracích prací pokyn k bezprostřednímu opuštění pracoviště. S tímto signálem musí být seznámeny všechny dotčené fyzické osoby.
- ✓ Stálý dozor vykonávaný fyzickou osobou pověřenou zhotovitelem musí být zajištěn při bourání staveb vyšších než přízemních, strhávání svislých konstrukcí od výšky tří metrů, bourání schodišť a vysunutých částí, při bourání, kdy dochází ke změně konstrukční bezpečnosti stavby, nebo také pokud bourací práce probíhají na dvou nebo více místech v rámci jedné bourané stavby současně.
- ✓ Bourat se musí tak, aby se nenarušila stabilita okolních objektů, případně musí být zajištěny sousední stavby způsobem stanoveným v dokumentaci.
- ✓ Strhávání střešní konstrukce nebo krovů pomocí lan a tažných strojů je dovoleno pouze v případě, že jsou učiněna opatření ke stabilizování zbývající části konstrukce.
- ✓ Bourání klenby uvolněním části konstrukce, která ji zajišťuje, lze provádět pouze strojním způsobem a je-li zajištěno, že zřícením klenby nedojde k ohrožení fyzických osob.
- ✓ Pokud není zajištěna únosnost bourané konstrukce, musí být bourání prováděno ze samostatné pomocné konstrukce.
- ✓ Při bourání zdí, které stabilizují vystupující konstrukce, například balkony nebo arkýře, je nutné zajistit tyto konstrukce tak, aby nedošlo k nežádoucí ztrátě jejich stability.
- ✓ Konstrukční prvky mohou být odstraněny při ručním bourání jen tehdy, nejsou-li zatíženy.
- ✓ Ruční bourání nosných svislých konstrukcí se provádí zásadně směrem shora dolů.
- ✓ Ruční bourání stropů s nosnou konstrukcí je dovoleno pouze, když jsou zdi nad ní zbourané, jsou odkryté nosné prvky a ze stropů je odstraněn bouraný materiál.
- ✓ Vybouraný materiál se musí odstraňovat tak, aby nedošlo k přetížení podlah.
- ✓ Bourací práce nad sebou jsou zakázány, pokud nejsou v technologickém postupu stanoveny podmínky zabezpečení pracovníků.
- ✓ Bourání nesmí být přerušeno, pokud není zajištěna stabilita bourané konstrukce nebo její části.
- ✓ Postupné bourání staveb postavených panelovou technologií se smí provádět až po rozpojení jednotlivých panelů a po předchozím zajištění jejich stability.
- ✓ Pokud se při bourání vyskytuje azbest, musí být ohrožený prostor vymezen kontrolovaným pásmem, v němž nelze jíst, pít ani kouřit. Musí být podniknuta další opatření podle předem stanoveného technologického postupu.
- ✓ S vybouraným materiálem obsahujícím azbest se zachází jako s nebezpečným odpadem.

